I

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 444/2009,

28. mai 2009,

millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2252/2004 liikmesriikide väljastatud passide ja reisidokumentide turvaelementide ja biomeetria standardite kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 62 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras [1]

ning arvestades järgmist:

(1) Thessalonikis 19. ja 20. juunil 2003 kokku tulnud Euroopa Ülemkogu kinnitas, et Euroopa Liit vajab ühtset lähenemisviisi biomeetriliste tunnuste või biomeetriliste andmete kasutamiseks kolmandate riikide kodanike dokumentides, Euroopa Liidu kodanike passides ja infosüsteemides (VIS ja SIS II).

(2) Selle taustal on nõukogu võtnud vastu 13. detsembri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 2252/2004 (liikmesriikide poolt väljastatud passide ja reisidokumentide turvaelementide ja biomeetria standardite kohta), [2] mis on oluline samm uute elementide kasutamise suunas ning muudab passi ja reisidokumendi turvalisemaks, loob kindlama seose passi või reisidokumendi ja selle omaniku vahel ning annab seega olulise panuse passi ja reisidokumendi kaitsmisel pettuste eest.

(3) Määrusega (EÜ) nr 2252/2004 sätestatakse sõrmejälgede andmise üldine kohustus, sõrmejäljed salvestatakse passi kontaktivabale kiibile. Kogemus siiski näitab, et vaja on erandeid. Mõnede liikmesriikide korraldatud katseprojektide ajal ilmnes, et alla 6-aastaste laste sõrmejäljed ei olnud isiku üksüheselt tuvastamiseks piisavalt kvaliteetsed. Peale selle toimuvad alla 6-aastaste laste sõrmejälgedes olulised muutused, mis teevad nende kontrollimise kogu passi või reisidokumendi kehtivusaja jooksul raskeks.

(4) On oluline ühtlustada erandid sõrmejälgede andmise üldisest kohustusest, et oleks võimalik säilitada ühtsed turvalisuse standardid ja lihtsustada piirikontrolli. Otsuseid liikmesriikide väljastatud passide ja reisidokumentide jaoks sõrmejälgede esitamise kohustusest erandite tegemise kohta ei tuleks õiguslikel ja turvalisuse kaalutlustel teha siseriiklike õigusaktide alusel.

(5) Määrusega (EÜ) nr 2252/2004 nähakse ette, et biomeetrilisi andmeid kogutakse ja need salvestatakse passide ja reisidokumentide andmekandjale nende dokumentide väljastamise eesmärgil. See ei piira nimetatud andmete liikmesriigi siseriikliku õiguse kohast mis tahes muud kasutamist või salvestamist. Määrusega (EÜ) nr 2252/2004 ei nähta ette õiguslikku alust nende andmete salvestamiseks mõeldud andmebaaside loomiseks või pidamiseks liikmesriikides, seda reguleerib rangelt siseriiklik õigus.

[1] Euroopa Parlamendi 14. jaanuari 2009. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 27. aprilli 2009. aasta otsus.
[2] ELT L 385, 29.12.2004, lk 1.

(6) Täiendava turvameetmena ja lastele täiendava kaitse tagamiseks peaks kasutusele võtma põhimõtte „igale inimesele oma pass". Kõnealust põhimõtet toetab ka Rahvusvaheline Tsiviillennundusorganisatsioon (ICAO) ning see tagab, et pass ja biomeetrilised tunnusjooned on seotud ainult passi omanikuga. On turvalisem, kui igal isikul on oma pass.

(7) Võttes arvesse asjaolu, et liikmesriike kohustatakse väljastama eraldi passe alaealistele ja et liikmesriikide välispiire ületavaid lapsi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide vahel võib olla olulisi erinevusi, peaks komisjon uurima vajadust võtta meetmeid, et tagada ühine lähenemisviis eeskirjadele, mis käsitlevad liikmesriikide välispiire ületavate laste kaitset.

(8) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on neid parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(9) Vastavalt Euroopa Liidu asutamislepingu ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu juurde lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklitele 1 ja 2 ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Võttes arvesse, et käesolev määrus täiendab Schengeni *acquis*'d vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa IV jaotisele, peab Taani vastavalt protokolli artiklile 5 kuue kuu jooksul pärast käesoleva määruse vastuvõtmist otsustama, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.

(10) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu 29. mai 2000. aasta otsusele 2000/365/EÜ (Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes) ([1]). Seetõttu ei osale Ühendkuningriik määruse vastuvõtmisel ja see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

([1]) EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.

(11) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusele 2002/192/EÜ (Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes) ([2]). Seetõttu ei osale Iirimaa määruse vastuvõtmisel ja see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(12) Islandi ja Norra puhul kujutab kõnealune määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) ([3]) tähenduses, mis kuuluvad nimetatud lepingu teatavaid rakenduseeskirju käsitleva nõukogu 17. mai 1999. aasta otsuse 1999/437/EÜ ([4]) artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.

(13) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ([5]) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuste 2008/146/EÜ ([6]) ja 2008/149/JSK ([7]) artikliga 3.

(14) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel alla kirjutatud protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/261/EÜ ([8]) artikliga 3.

(15) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 2252/2004 vastavalt muuta,

([2]) EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.
([3]) EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.
([4]) EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.
([5]) ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.
([6]) ELT L 53, 27.2.2008, lk 1.
([7]) ELT L 53, 27.2.2008, lk 50.
([8]) ELT L 83, 26.3.2008, lk 3.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 2252/2004 muudetakse järgmiselt:

1) artikli 1 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriikides väljastatavad passid ja reisidokumendid vastavad määruse lisas sätestatud minimaalsetele turvastandarditele.

Passid ja reisidokumendid väljastatakse igale isikule eraldi dokumentidena.

Komisjon esitab hiljemalt 26. juunil 2012 aruande üksi või saatjaga reisivatele ja liikmesriikide välispiire ületavatele lastele kehtivate nõuete kohta ning esitab vajaduse korral asjakohaseid algatusi, et tagada ühine lähenemisviis eeskirjadele, mis käsitlevad liikmesriikide välispiire ületavate laste kaitset.

2. Passidele ja reisidokumentidele lisatakse äärmiselt turvaline andmekandja, mis sisaldab näokujutist. Liikmesriigid lisavad samuti koostalitlusvõimelistes vormingutes otsevajutusega võetud kaks sõrmejälge. Andmed on turvatud ja andmekandja on piisava salvestusmahu ja -võimega, et tagada andmete terviklikkus, autentsus ja konfidentsiaalsus.

2a. Järgmised isikud on sõrmejälgede andmise kohustusest vabastatud:

a) alla 12-aastased lapsed.

12 aasta vanusepiir kehtib ajutiselt. Artiklis 5a osutatud aruanne sisaldab vanusepiiri läbivaatamist ja vajaduse korral vanusepiiri muutmise ettepanekut.

Ilma et see piiraks artikli 5a kohaldamise tagajärgi, võivad liikmesriigid, kus oli enne 26. juunil 2009. aastat vastu võetud siseriikliku õigusaktiga ette nähtud 12 aastast madalam vanusepiir, kohaldada seda vanusepiiri üleminekuperioodil kuni neli aastat pärast 26. juunil 2009. Siiski ei tohi vanusepiir üleminekuperioodil olla madalam kui 6 aastat;

b) isikud, kellelt on füüsiliselt võimatu sõrmejälgi võtta.

2b. Kui sõrmejälgede võtmine kindlaksmääratud sõrmedelt on ajutiselt võimatu, lubavad liikmesriigid võtta sõrmejälgi teistelt sõrmedelt. Kui ka teistelt sõrmedelt on ajutiselt võimatu sõrmejälgi võtta, võivad nad väljastada ajutise passi, mille kehtivusaeg on 12 kuud või lühem.";

2) lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 1a

1. Biomeetrilisi tunnuseid võtavad riigi passide ja reisidokumentide väljastamisega tegelevate ametiasutuste kvalifitseeritud ja nõuetekohaselt volitatud töötajad.

2. Liikmesriigid koguvad taotlejalt biomeetrilisi tunnuseid kooskõlas Euroopa Nõukogu inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis ning ÜRO lapse õiguste konventsioonis sätestatud tagatistega. Liikmesriigid tagavad, et juhuks, kui andmete registreerimisega on raskusi, on olemas sobivad menetlused, mis tagavad asjaomase isiku inimväärikuse.";

3) artikkel 2 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 2

Artikli 5 lõikes 2 nimetatud korras kehtestatakse passide või reisidokumentide täiendavad tehnilised spetsifikatsioonid vastavalt rahvusvahelistele standarditele, sealhulgas eelkõige Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni (ICAO) soovitustele, seoses järgmisega:

a) täiendavad turvaelemendid ja -nõuded, sealhulgas tugevdatud võltsimis- ja järeletegemisvastased standardid;

b) biomeetriliste elementide andmekandja ja selle turvamise, sealhulgas andmetele loata juurdepääsu vältimise tehnilised spetsifikatsioonid;

c) näokujutise ja sõrmejälgede kvaliteedinõuded ja ühised tehnilised standardid.";

4) artikli 4 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Biomeetrilisi andmeid kogutakse ja salvestatakse passide ja reisidokumentide andmekandjale nende dokumentide väljastamise eesmärgil. Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse biomeetrilisi tunnuseid passides ja reisidokumentides üksnes järgmise kontrollimiseks:

a) passi või reisidokumendi ehtsus;

b) kasutaja isikusamasus otseselt kättesaadavate võrreldavate tunnuste abil, kui passi või reisidokumendi esitamine on seadusega nõutav.

Täiendavaid turvaelemente kontrollitakse, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määruse (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieeskirjad) (*) artikli 7 lõike 2 kohaldamist. Kui võrdlemisel kokkulangevust ei tuvastata, ei mõjuta see iseenesest passi või reisidokumendi kehtivust välispiiride ületamise eesmärgil.

(*) ELT L 105, 13.4.2006, lk 1.";

5) lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 5a*

Komisjon esitab hiljemalt 26. juunil 2012 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, mis põhineb laiaulatuslikul ja põhjalikul uuringul, mille viib läbi sõltumatu asutus ja mille järelevalvet teostab komisjon ning milles uuritakse alla 12-aastaste laste sõrmejälgede kasutamise usaldusväärsust ja tehnilist teostatavust isikusamasuse tuvastamisel ja isiku kontrollimisel ning hinnatakse ka kasutusel olevate süsteemide täpsust, samuti võrreldakse eksliku tagasilükkamise määra igas liikmesriigis, ning selle uuringu tulemuste põhjal analüüsi, mis selgitaks kokkulangevuse tuvastamise protsessi käsitlevate ühiste eeskirjade vajadust. Vajaduse korral lisatakse aruandele ettepanekud käesoleva määruse kohandamiseks.";

6) artikli 6 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid kohaldavad käesolevat määrust järgmiselt:

a) näokujutise osas: hiljemalt 18 kuud;

b) sõrmejälgede osas: hiljemalt 36 kuud

pärast artiklis 2 osutatud täiendavate tehniliste spetsifikatsioonide vastuvõtmist. Siiski ei mõjuta see juba väljastatud passide ja reisidokumentide kehtivust.

Artikli 1 lõike 1 teist lõiku rakendatakse hiljemalt 26. juunil 2012. Siiski ei mõjuta see dokumendi omaniku jaoks algset kehtivusaega."

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.

Strasbourg, 6. mai 2009

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
J. KOHOUT